ԲԱԺԻՆ 3. ՄՇՏԱԿԱՆ ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ՄԱԿԱՐԴԱԿԸ

Մեթոդաբանական պարզաբանումներ

3.1 *ՀՀ* 2011թ. մարդահամարի հարցաթերթում զետեղված (կամ առկա) կրթական մակարդակները համապատասխանեցվել են «Կրթության մասին» *ՀՀ* օրենքով սահմանված դրույթներին.

«Տարրական» կրթական մակարդակին են վերագրվել տարրական դասընթացը կամ տարրական դպրոցն ավարտած, սակայն ընդհանուր հիմնական կրթություն չստացած անձինք, ինչպես նաև հանրակրթական դպրոցի 5-9 դասարաններում սովորողները:

«Հիմնական» կրթական մակարդակին են վերագրվել հիմնական հանրակրթական դպրոցն ավարտած և համապատասխան ավարտական վկայական ստացած անձինք, ինչպես նաև ավագ դպրոցի 10-12 դասարաններում սովորողները:

«Միջնակարգ» կրթական մակարդակին են վերագրվել միջնակարգ հանրակրթական դպրոց (այդ թվում՝ առանձին առարկաների խորացված ուսուցմամբ), վարժարան, գիմնազիա և միջնակարգ հանրակրթական ուսումնական ծրագրեր իրականացնող այլ ուսումնական հաստատություններ ավարտած անձինք:

«Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական)» կրթական մակարդակին են վերագրվել հիմնական ընդհանուր/ հանրակրթական և միջնակարգ ընդհանուր/հանրակրթական կրթության հիմքի վրա նախնական մասնագիտական կրթություն ստացած (արհեստագործական, պրոֆտեխնիկական, ճյուղային պրոֆեսիոնալ, տեխնիկական ուսումնարաններ ավարտած) և համապատասխան ավարտական վկայական ստացած անձինք:

«Միջին մասնագիտական» կրթական մակարդակին են վերագրվել տեխնիկում, քոլեջ կամ դրանց հավասարեցված այլ պետական և ոչ պետական միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատություն (մանկավարժական, բժշկական ուսումնարան և այլն) ավարտած՝ միջին մասնագիտական որակավորում և համապատասխան ավարտական վկայական ստացած անձինք:

«Բարձրագույն մասնագիտական» կրթական մակարդակին են վերագրվել պետական և ոչ պետական բարձրագույն ուսումնական հաստատություն՝ համալսարան, ինստիտուտ, ակադեմիա, կոնսերվատորիա ավարտած, ինչպես նաև բակալավրի, դիպլոմավորված մասնագետի և մագիստրոսի աստիճան ստացած անձինք:

«Հետբուհական մասնագիտական» կրթական մակարդակին են վերագրվել ասպիրանտուրա, ինտերնատուրա, օրդինատուրա ավարտած և համապատասխան ավարտական վկայական ստացած անձինք:

«Գիտության թեկնածու» կամ **«Գիտության դոկտոր»** գիտական աստիճաններին են վերագրվել համապատասխան գիտական աստիճան ստացած անձինք:

«Չունի տարրական կրթություն» մակարդակին են վերագրվել տարրական կրթություն չունեցող 6 և բարձր տարիքի (ինչպես սովորող, այնպես էլ չսովորող) անձինք: Նրանցից.

- *գրաճանաչ են համարվել այն անձինք,* ովքեր գիտեն որևէ լեզվով կարդալ ու հասկանալ կարդացածի իմաստը և գրավոր նկարագրել իրենց առօրյա կյանքի որևէ պարզ իրողություն),
- *ոչ գրաճանաչ են համարվել այն անձինք,* ովքեր չգիտեն ո՛չ գրել, ո՛չ կարդալ, ինչպես նաև կարող են միայն կարդալ, կամ գրել սովորած ծիսական արտահայտությունները:

Հեռակա և դրսեկային կրթական ծրագրեր իրականացնող ուսումնական հաստատություններ, ինչպես նաև էքստեռն ավարտածները վերագրվել են համապատասխան ուսումնական հաստատություն (կամ համապատասխան ուսումնական ծրագրեր) ավարտածներին:

Ընդհանուր կրթություն չտվող ուսումնական հաստատություններ ավարտածները (վերապատրաստման և վերաորակավորման դասընթացներ և այլն) վերագրվել են այն կրթությանը, որը նրանք ստացել են մինչ այդ դասընթացներ հաճախելը:

3.2 Ուսումնական հաստատության տեսակը

Միջնակարգ կրթությունն իրականացվում է եռաստիճան միջնակարգ հանրակրթական դպրոցում.

- **«Տարրական դպրոցում»** սովորողներին վերագրվել են 1-4-րդ դասարաններում սովորողները,
- **«Միջին դպրոցում»** սովորողներին վերագրվել են 5-9-րդ դասարաններում սովորողները,
- **«Ավագ դպրոցում»** սովորողներին վերագրվել են 10-12-րդ դասարաններում սովորողները:

Մասնագիտական կրթական ծրագրերն իրականացվում են.

«Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) ուսումնական հաստատությունում» սովորողներին վերագրվել են հիմնական և միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր հանրակրթական կրթության հիմքի վրա նախնական մասնագիտական կրթական ծրագրեր իրականացնող (արհեստագործական, պրոֆտեխնիկական, ճյուղային պրոֆեսիոնալ) ուսումնական հաստատություններում, քրեակատարողական կենտրոններում սովորողները:

«Միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատությունում» սովորողներին վերագրվել են պետական և ոչ պետական տեխնիկումներում, քոլեջներում և դրանց հավասարեցված միջին մասնագիտական կրթական ծրագրեր իրականացնող այլ միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատություններում (մանկավարժական, բժշկական, տնտեսագիտական քոլեջ և այլն) սովորողները:

«Բարձրագույն մասնագիտական ուսումնական հաստատությունում» սովորողներին վերագրվել են պետական և ոչ պետական բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում (ինստիտուտներում, ակադեմիաներում, համալսարաններում, կոնսերվատորիայում և դրանց հավասարեցված բարձրագույն մասնագիտական կրթական ծրագրեր իրականացնող այլ ուսումնական հաստատություններում) սովորողները:

«Հետբուհական մասնագիտական ուսումնական հաստատությունում» սովորողներին վերագրվել են ուսումնական կենտրոններում՝ ԲՈՒՀ-երի, գիտական հիմնարկների ասպիրանտուրայում, ինտերնատուրայում համապատասխան կրթական ծրագրերով, ինչպես նաև դոկտորանտի ծրագրով սովորողները:

«Չի սովորում» սյունակում ամփոփվել են 6 և բարձր տարիքի որևէ ուսումնական հաստատությունում չսովորողները: